

Pasa Veronica

Ezen a képen hat éves volt a lányom [Gáspár Veronika], ez volt az utolsó év az óvodában, Gyulafehérváron. Ötéves korában adtam be, mert csak románul beszélt, nem volt hajlandó magyarul beszélni. Én beszéltem hozzá magyarul, és ő válaszolt románul. Az óvodából úgy jött haza, hogy a magyar verseket nekem lefordította románra. Ő volt a 'napsugár' az óvodai vizsgálóelőadáson. És azzal jött haza, hogy 'Anyu, én vagyok a 'Hó borul a tájra'. 'Mi vagy te?' A 'Hó borul a tájra'! Így kezdődött a vers, így tanította az óvó néni. Ez a kép 1957-ben készült, az óvoda udvarán. Aranyárga ruhája volt, és ilyen aranypapírt varrtunk rá. A szomszédasszony, a druszám, László Anikó készítette. Gyulafehérváron volt egy közismert zsidó orvosnő, mindenki őt ajánlotta. Aztán az orvosnő megállapította, [hogy a leányom szervezete] semmit nem asszimilált. Megette az

ennivalóját, és úgy, ahogy volt, a biliben találkoztunk. Salamon Irén volt az orvosnő. Elmentem hozzá, és elmondtam a bajomat. Kezelésbe vette a gyermekemet, neki köszönhetem az életét. Azt mondta, ha még sokáig ott maradok Borpatakon, akkor a lányom nem él, egy reggel ott találtam volna elaludva, a gyengeségtől. Ha volt valami -- kanyarós lett, meg mumpszos lett, meg mindent felszedett nekem --, jött a biciklivel. Ahogy telefonáltam neki, rögtön ott volt. Rögtön, rögtön. Vénkisasszony volt, a Sorbonne-on végzett. Nem volt deportálva. [A Dél-Erdélyben lévő Gyulafehérvár Romániához tartozott a második világháború idején is. -- A szerk.] A saját házában, egy ilyen magánháza lakott [a szüleivel]. Nagy ház, de én nem voltam, csak a rendelőben, a fürdőszobában és a váróban. Nem voltak szegény emberek, ha a Sorbonne-on tanult, azt fizetni kellett. Legalább húsz évvel, ha nem többel, volt nagyobb [idősebb], mint én. Egy alkalommal, mikor már befordultunk az utcába, ahol lakott, az én lányom elkezdett üvölni, mert tudta, hogy kap injekciót. Behívta magához a rendelőbe, engem kint hagyott a váróban. Utólag tudtam meg, hogy miért. 'Csapjuk be anyukádat. Megmondjuk neki, hogy ma nem kaptál injekciót. Ne is sírjál, ne mondjál semmit, anyukát becsapjuk.' S mind várom én, hogy még jobban üvöltsön ez én lányom. Mély csend, kinyílik az ajtó: 'Becsaptuk anyukát' -- kórusban. S attól a naptól rájött, hogy nem is fáj az az injekció. S attól a perctől kezdve többet nem üvöltött. Egy végtelenül értelmes, művelt nőszemély volt. Már elég nagy volt a leánykám, és hallom, hogy megy férjhez Salamon Irén. A lányom hallotta, mert játszás közben is mindent hallott, regisztrált: 'Hogy-hogy? Hát a doktor néni öreg! Hogy megy férjhez?' Elköltözött Kolozsvárra, a férjéhez. A férje is zsidó volt. Itt halt meg [a doktornő] Kolozsváron. Nagyon kedves volt, végtelenül kedves volt. Minden évben, újévkor küldtünk neki újévi üdvözlőt, és egyszer jött egy levél, hogy az összes páciensei közül csak mi emlékeztünk. Neki ez nagyon jólesett. És mivel érdekelte ő ezt meg, hogy minden évben nem felejtkezünk meg róla? S akkor visszaírtuk, hogy semmi mást, csak a gyerekeknek az életét köszönhetjük. Végtelen rendes nő volt.